

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

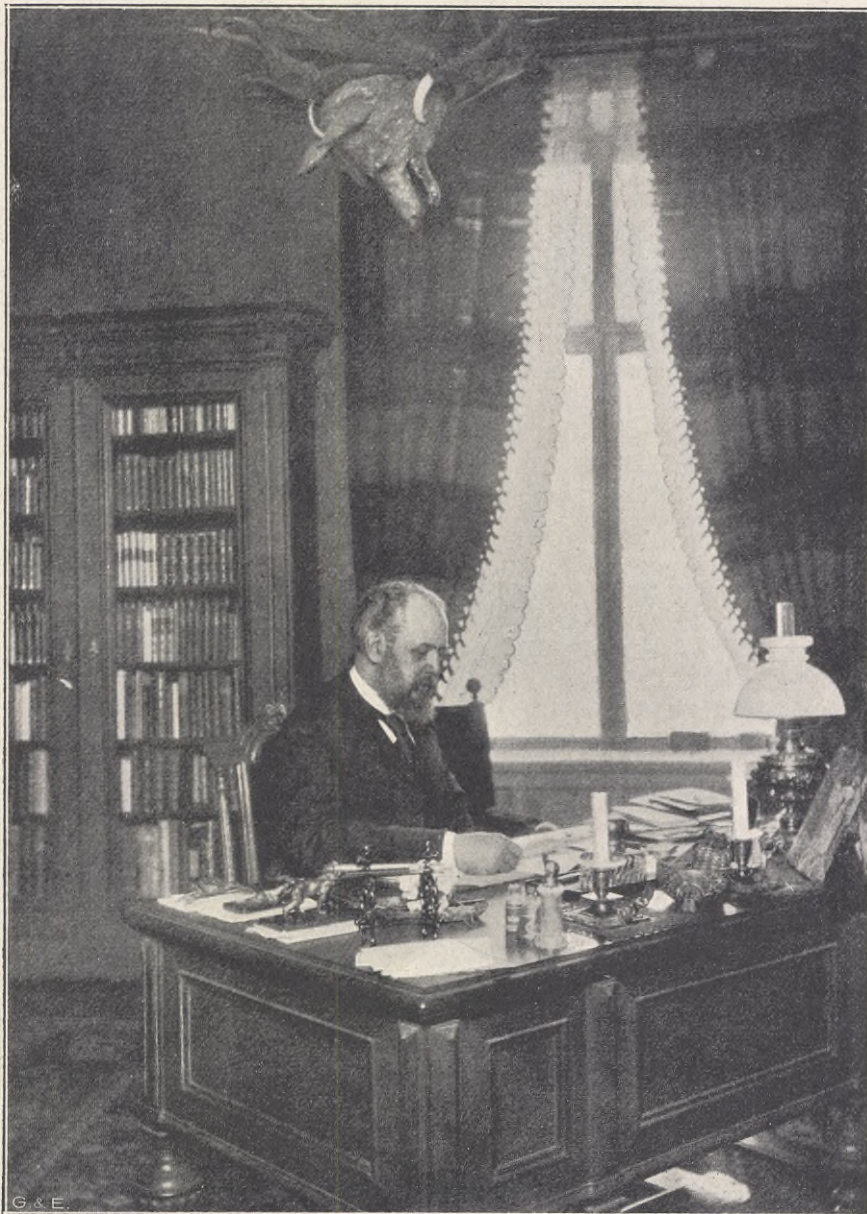
Den 20 Maj 1900

N:r 34

Återgivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Carl Snoilsky, af K.W.-g* (med 1 porträtt). *"Örflen"* af Eugène Chavette (med 1 illustration). *Dalhems kyrka på Gotland* (med 3 illustrationer). *En populär sportsman* (med 3 illustrationer). *Från fästligheterna i Berlin* (med 2 illustrationer). *De väntade finska studentsångarne* (med 2 illustrationer). *Razzian i Malmberget* (med 3 illustrationer). *En skolbarnsbespisning* (med 1 illustration). *HVAR 8 DAGS tredje täflan för amatörfotografer* (med 3 illustrationer). *Guldtörstens offer* (Följetong, forts.) *Göran Fredrik Göransson †* (med 1 porträtt). *Veckans porträttgalleri* (med 7 porträtt).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1900.

Grefve CARL SNOILSKY i sitt arbetsrum.

Efter fotografi, af skalden benäget ställd til HVAR 8 DAGS förfogande.

CARL SNOILSKY.

»*Ett par ord till Carl Snoilskys bild*»
begärde utgifvaren. De äro både lätta och vanskliga att lämna. Lätta därför, att man gärna skrifer om det man med sin sympati omfattat sedan ungdomsåren, vanskliga därför att ett närmare ingående på detta ämne skulle kräfva ett utrymme som icke »Hvar 8 Dag» kan ställa till förfogande. Det blir att upprepa det som ofta sagts om den man inom Sveriges diktkonst, hvilken vid sin femtioårsdag af sin skaldebroder Viktor Rydberg hälsades med tillropet *Princeps poetarum* — skaldernes furste — och det är icke mycket frestande.

Men eftersom jag kommit att nämna skaldens femtioårsdag och den hyllning, han då mottog från Sveriges hela litterära värld, lockas jag att i »Hvar 8 Dags» spalter begära rum för några rader, med hvilka jag i min ringa mån sökte bidraga till denna hyllning, låt vara att de redan förut kommit en eller annan för ögonen. De afsågo att lämna en skildring af det intryck Carl Snoilskys Dikter — den samling, som nu bär ordningsnumren I* — gjorde på det släkte som var ungt, när de sågo dagen:

Vi voro en krets Upsalaungdomar, som blifvit studenter år 1870 eller åren närmast förut, och som egde en smula vittra intressen.

Alla hade vi på vår bokhylla — vid sidan af Lünings Edda, Ribbings Grundlinier och Naumans Statsförfattningshistoria — en liten volym, som plägade skänka oss mången kär stund emellan tentamensläsningen. Det var en oktav, i gredelin klot, som utkommit julen förut.

Hvarje ungt släktled har nu en gång *sin* favoritskald, hvars dikter det lär sig utantill. Och vi lärde oss snart de två hundra sidorna; — mycket fortare än det vi egentligen skulle lära oss.

»I moget kloke, I öfversluge
Er har jag föga att bjuda på!
Du varma hjärta på tre och tjuge,
Du vet jag säkert skall mig förstå.»

Om vi förstodo honom!

Enhvar fann där något för sig. Min romantiske kontubernal, Byronssvärmaren, föredrog hälst:

»Det är så mörkt och så öde
I Mocenigos palats,
Det är som om idel döde
Där hade sin boningsplats.»

Den erotiskt lagde bland kamraterna gnolade sitt:

»Vackra Giacinta, jag håller vid trappan,
Plaskar i gränden med slutna gondol»

fastän det hvarken fanns gondoler i gränderna vid Fyris eller god råd på »persikor» och »grekiska viner».

Och *en* fanns där också, som företrädesvis bar på läpparna slutstroferna i »Neros gyllene hus» med deras frihetsentusiastiska utrop:

»Ställ upp på pelarn en annan
En genius som blickar fritt
Med flygande lockar kring pannan
Och mössa af frygisk snitt.»

Det är nu mäktiga länge sedan.

Två eller tre gånger ha vi redan sen dess måst ändra första siffran i vårt ålderstal. — Döda äro nu både »romantikern» och »erotikern». Och splittrade vida omkring och i skilda fylkingar de andre kamraterna i vår vittra junta.

Men på bokhyllan bakom mig står ännu boken från 1869, mäktiga sliten i ryggen och med osäkra segelgarnsfogar.

Aldrig kommer jag mig för att låta binda om den i samma slags band som dess yngre syskon. Ty just vid boken sådan den nu en gång står där, just vid detta gamla slitna band med dess violetta klot, äro så många vemodsdigra och ungdomsfagra minnen knutna, minnen från den tid, »då man var ung och var student, och ingen annan sorg försökt än att mustachen växte trögt».

Den är, om någon, min »*ungdomsbok*».

Och den var f. ö. hela det släktes, som under 1860-talets senare hälft och i början af 1870-talet sökte poetiska uttryck för ungdomshjärtats fröjder och ve.

Tiderna hafva sedan dess skiftat, men Carl Snoilskys dikter äro oss alltjämt lika kära, äfven de hvilka i st. f. ungdomsrosornas blodfulla rödt, bära färg af alpblommans »Edelweiss» eller som ha något af de svenska ängsblommornas blått och gult i sin ton och stämning.

* Det är för öfrigt ej skaldens första samling. Därförinnan hade han utgifvit »Smådikter» och »Orchidéer» af Sven Tröst. Men det var den första, som bar Carl Snoilskys namn på titelbladet.

Det låg en årtolft mellan diktsamlingen från 1869 och 1881 års »Nya dikter». Den mellanliggande tiden hade mest varit ett »noli me tangere». Snoilsky var diplomat och anställd i »kabinetten» och det tycktes nästan som hade hans sångmö häraf tagit intryck. Hon höll sig något försiktigt tillbaka, hon ville ej »torgföra sitt hjärtas kval och ve», ej skrynklas ned af obekanta händer. Det hon bjöd var mest små kabinetstycken och nog tänkte skalden på sin egen sångmö, när han i sonetten »Strandvrak» sjöng om gallionsbilden — den gyllene sångmön — som en gång prydde ett skepp, rikt på segerlöften och som nu tjänade som material, till att skära leksaksbåtar. — »Själff gör jag sonetter».

Men när med 1880-talet en ny källa sprungit upp i hans diktning, uppenbarade den knappt anade ådror. De »nya dikterna», tillkomna på utländsk botten, började med den kärnsvenska »gamla kung Gösta» — den första i raden af dessa »svenska bilder», som nu utgöra en kär läsning för ung och gammal; och vid sidan däraf mötte man så många intima, äktlyriska dikter, som utan att äga ungdomsstyckenas öfver alla bräddar svallande kraft voro ej mindre innerliga i känsla och djup, stycken som »Edelweiss», »Telegrafan och fåglarne», »Svarta Svanor».

År 1883 utkom hans tredje samling. Vid sidan af nya »Svenska bilder» — exempelvis »Olof Rudbeck» och »Skogsvandringen» — och intagande florentinerpoem, var det en följd *tidsdikter* som skänkte den sin särskilda prägel: dikter i hvilka skalden gifvit poetisk tolkning åt samtidens stora strömningar, framför allt visat samkänsla med den då fram-brytande sociala rörelsen, poem som »I porslinsfabriken», »Afrodite och sliparen», »Den tjänande brodern». Det var med anledning af denna diktsamling Viktor Rydberg skref i ett bref till skalden: »Din fätölj vid svenska akademiens högtidsdag stod tom, men ditt ljus brann klarare än de andra, ty det bästa som under det förflutna året kommit ur akademiens krets, har kommit från dig.»

Så följde 1887 den fjärde samlingen, i hvilken liksom i en gemensam blå-gul-röd

tråd voro hoptvinnade äkta fosterländskhet utan skymt af chauvinism samt liflig medkänsla för tidens allfolkliga sträfvanden. Där voro dikter som »Hvita frun», »En afton hos fru Lenngren», »Laibach», »Rebell» och den känsliga minnesdikten öfver *N. S.*, det sångarförbund, där Snoilskys skaldskap först slog ut i blom.

Ännu ett årtionde svann hän, och år 1897 bragte i ett knippe de dikter, som Carl Snoilsky därunder alstrat, åter »Svenska bilder» med klang och ståt; stämningsdikter med äkta lokalton från svenska nejder, liksom skalden förut förmått skildra Italiens solskenshimmel, Spaniens bärgstrakter och Afrikas ökenstämming, slutligen ståtliga festdikter och varma minnessånger, där Snoilsky trädte fram som tolk för hela sitt folk. Innerligast var kanske dock den dikt han skref till förmån för Göteborgs skollofskolonier med den inne-bördsrika socialpoetiska strofen:

»Lifvets lösen är att bördor bära —
Fast på skilda sätt — för litet hvar;
Lycklig den som får till vägbäst tära
Ljusa minnen från sin barndoms dar!
Låt de små få se ett skönhets skimmer
Öfver fosterjordens allvarsdag,
Innan stadens slöjd och varfvets timmer
Kalla hän till lifslång arbetsdag.»

I öfrigt bar denna diktsamlings tillägningsdikt prägeln af en viss resignerad stämning. Skalden antydde att detta möjligen vore afskedsklngen från den stråle, som sprang ur hans diktningens källa, »de sista dropparnes fall.» Vänner af ädel svensk diktkonst hoppas, att den spådomen icke må gå i fullbordan. Ty skalden har själf en gång sjungit:

»Obotlig och outrotlig
är ungdomen visst hos den
som sprakar gnistor och toner
hvar gång det våras igen.
— — — — —
Så ofta som uppför backen
ånjo det böljar hvitt
Han känner, att Valborgselden
den varder han aldrig kvitt.»

Och för öfrigt — höstaftonen bjuder *sin* poesi, om än mera dämpad, stilla och mildare än vårlossningens frambrusande flod eller sommarens ljusa solskensdag. *K. W—g.*

ÖRFILÉN.

Af Eugène Chavette. Från franskan för H V A R S D A G.

Hr N. väntar på sin fru, som varit bortbjuden på middag. Kl. 10 på aftonen kommer hon hem. Hon formligen skakar af skratt.

Herr N. Hvad du är glad, Silvie! Du tycks ha haft mycket roligt hos Richard's.

Fru N. (alltjemt skrattande). Du kan omöjligt gissa hvad det är som jag måste skratta så åt.

Herr N. Åh, Richard sade väl sin gamla kvickhet om guldfiskarne.

Fru N. Nej, nej! Vill du veta det? Han har slagit sin fru på örat!!

Herr N. Inte möjligt!

Fru N. Jo, och det en örfil som small! Richard ville för sitt sjuka ögas skull ha lampan till höger, Angélique ville ha den till venster för att kunna mera briljera med sina diamanter. Så flyttades den fram och tillbaka sex gånger. Till slut tog Angélique lampan och utom sig af raseri ställde hon den midt i spenatkarotten. Pang, gaf Richard sin hustru en örfil. (Skrattande). Jag måste skratta vid tanken på Angélique's min. Men naturligtvis är jag ursinnig på Richard, ty en man som slår sin hustru är en usling!

Herr N. Ja, mycket ofta . . .

Fru N. Hvad för slag, mycket ofta? Du kan godt säga — alltid. En man som slår sin hustru är alltid, *alltid*, en usling.

»Jag är inte så utmanande som Angélique.»

Herr N. Förutsatt, att hon inte drifvit honom därtill.

Fru N. Drifvit honom därtill? Skulle du verkligen våga försvara Richard?

Herr N. Nej, nej. Jag säger bara att det finns omständigheter . . .

Fru N. (kallt). Du gjorde klokast i att lägga dina »dolda» tankar i dagen —

Herr N. Jag har inga dolda tankar . . .

Fru N. Det ville således säga, att du bara ville skräfla med ditt »det finns omständigheter»!

Herr N. (naivt). Jag? Det skulle aldrig falla mig in!

Fru N. Hvarför skrattar du, när du säger det?

Herr N. Jag skrattar — naturligtvis skrattar jag liksom du åt den komiske Richard, som . . .

Fru N. Hvad? Komiske Richard? Du kallar hans råhet komisk? Du? Jo, där ser man huru lika ni äro allesamman! I värsta fall skulle du göra som han, inte sannt? Lusten tyckes förvisso inte fattas dig.

Herr N. Hvad skulle annars fattas mig?

Fru N. Mod! Men jag är heller inte så utmanande som Angélique!

Herr N. Nej naturligtvis inte!

Fru N. Hvad? »Naturligtvis inte» . . . Det tyckes du finna löjligt. Men jag ser saken annorlunda. Det är inte nog att utslunga beskyllningar, jag måste också ha bevis. Du vågar således säga mig i ansiktet, att jag är lika utmanande som Angélique?

Herr N. (tåligt). Nej, käraste Silvie, jag upp-repar, att . . . nej . . . Men du gnabbas gärna en smula . . . eller hur?

Fru N. Jag?!

Herr N. (tar tillbaka). Så låtsas då, som om jag inte sagt någonting.

Fru N. (kallt). För ingen del, tala bara! Spela inte offerlam. Jaså, jag gnabbas gärna? Du skulle råka i en svår knipa, om du skulle bevisa det.

Herr N. Men, min älskade Silvie, för att inte gå längre tillbaka: när du i morgse så bestämdt påstod, att skådespelaren Paul Ménier är blond . . .

Fru N. Jaha, jag säger att han är blond.

Herr N. (ger efter). Gärna för mig. Mig kan det göra detsamma.

Fru N. Dina ironiska medgifvanden är jag lika angelägen om. Det är mycket lätt att spela den resignerade, när man inte vill inse att man har orätt.

Herr N. (tåligt). Godt, jag har således orätt.

Fru N. Det säger du så tvunget. Hvarje annan man, som vore mindre egensinnig än du, skulle säga: »Min kära lilla hustru, jag ber dig tusen gånger om förlåtelse för det jag så envist påstätt att Paul Ménier är mörk».

Herr N. (förlorar tålmodet). Ja, ja, ja, min förtjusande lilla hustru. Låt det nu stanna därvid, jag ber dig därom. Du vill att Paul Ménier skall vara blond? Godt, han är blond. Om du så önskade skulle han vara grön.

Fru N. (rasande). Grön! . . . Tror du att du talar till en förryckt? När du slår an den tonen, påstår jag alldeles bestämdt, att han är blond.

Herr N. (något retad): Ja, ja, han är till ock med en albino. Är du nu beläten?

Fru N. Ditt »albino» bevisar bäst att du aldrig sett honom. Annars skulle du ha lagt märke till att han är afgjordt blond.

Herr N. Men, för sjutton, jag har ju upprepade gånger dig tjogtals gånger att jag känner honom och till och med talat med honom.

Fru N. Af allt att döma låter du honom draga dig med sig bakom kulisserna för att göra dig till för damerna?

Herr N. (högst upprörd). Om vi ska' börja på det kapitlet, blir det aldrig slut. Låt oss lämna det och hällre gå till sängs.

Fru N. Men på det viset får jag inte veta hvar du träffat den blonde Paul Ménier. (Herr N. går af och an i rummet utan att säga ett ord). Det vore höfligare att svara på min fråga i stället för att rusa så der upp och ned i rummet.

Herr N. (söker beherrska sig). Jag har en gång talat om för dig, att jag blef bekant med honom i Souffroy-passagen. Det regnade. Af folkmassan fördes man fram och tillbaka. Jag rådde trampa honom på foten, vände mig om och bad om ursäkt.

Fru N. Det förefaller mig mycket egendomligt att du just trampade på herr Paul Méniers fot.

Herr N. Det finns tillfällen i lifvet . . .

Fru N. Och då trodde du dig ha observerat att han är mörk?

Herr N. (Med blicken riktad mot taket och knutna näfvar). Ack! (Han svarar ej utan går med stora steg af och an).

Fru N. Du kan blänga med ögonen hur du vill och vrida dig som en kautschuksgubbe. Men det är inte något svar på min fråga.

Herr N. För sjutton, hvad vill du att jag skall svara på?

Fru N. Svara att jag har rätt.

Herr N. Det har jag redan gjort två gånger.

Fru N. Men det kan man också göra på ett annat sätt.

Herr N. (Eftergifvet). Hör nu, Silvie, jag känner mig litet opasslig. Därför ber jag dig att vi inte fortsätta det här samtalet. . . Låt oss hällre gå till sängs.

Fru N. När man har orätt är det naturligtvis bekvämt att ställa sig sjuk för att draga sig ur spelet. Kanske inte jag också är sjuk? I en timmes tid har du hållit på att gå rundt omkring. Det formligen svindlar för mina ögon.

Herr N. (Som förlorat tålmodet). Jag rymmer fältet. (Han går in i salongen. Efter ett ögonblick följer fru N. efter honom.)

Fru N. När tänker du äntligen sluta upp med den här komedin? Du vet att jag inte kan tåla personer med sådant lynne. Är det mitt fel, om jag har rätt? Tror du att jag bryr mig om, huruvida Paul Menier är blond eller mörk? Men då han nu en gång är blond, så skulle jag gärna vilja veta hvad för intresse du kan ha af att påstå att han är mörk?

Herr N. Jag har ju redan medgifvit att han är blond. Låt mig nu vara i fred, för tusan!

(Han drager sig tillbaka in i matrummet).

Fru N. (följer efter). Du kunde åtminstone vara höflig och svara mig utan att svära som en åkare. Om du är nervös, så behöfver du därför inte glömma det passande.

(Han drager sig tillbaka in i köket).

Fru N. (följer efter). Dessutom vet du att jag hatar sådana där personer som alltid låtsas

sig svälja förtretet men bära agg efteråt. Din vän Richard är raka motsatsen. Han låter sig ryckas med af sin vrede, det är sannt. Men ögonblicket därpå tänker han icke mera på saken.

Herr N. (Retad). Ja, det är en person som jag verkligen prisar . . . i detta ögonblick.

Fru N. Huru? Hvad menar du med det?

Herr N. (som söker beherrska sig). Ingenting, ingenting! För sista gången, låt mig vara i fred!

(Han flyr ut i förstugan).

Fru N. (Efter honom). Jaså, du prisar din vän Richard därför att han gifvit sin hustru en örfil! . . . Du skulle utan tvifvel vilja göra detsamma och tror kanske, att jag är lika dum som Angélique. Akta dig för att hota mig, om också bara med fingret. (Ställer sig alldeles bredvid honom). Nå? Rör mig! Hm — jag tänker du låter bli. (Han rör henne sakta ifrån sig utan ett ord). Åh, du vågar inte. Du saknar mod till fegheten att slå en kvinna! Ja, akta dig du!

Herr N. (Ännu beherrskad). Akta mig själf du, Silvie! Du kan rifva ut ögonen på mig med dina gestikulationer.

Fru N. Släpp mig, annars ropar jag på hjälp —

Herr N. Sväng inte med händerna då.

Fru N. (Ytterst uppretad). Du vill ta lifvet af mig därför att Paul Ménier är blond. Försök bara! . . . Jag uppmanar dig att . . . Försök! . . .

Herr N. (i raseri). Ack!!!

(Han går ut i förstugan).

Fru N. (Efter honom). Du hör således till dem som slå kvinnor! . . . Försök bara med mig! (Han går upp i andra våningen).

Fru N. (Efter honom). Rör mig! Jag ger dig ju lof. (Med hopbitna tänder). Jo, jo, jo, och än en gång jo, Paul Ménier är blond! Nå? . . .

(Han går upp i tredje våningen).

Fru N. (Sjunger på en bekant melodi): »Han är blond, ja blond, ja blond.» (I fjärde våningen).

Fru N. (Utom sig af raseri). Han är blond, ja blond, ja blond . . . Nå, vågar du . . . din . . .!

Herr N. vill ännu högre upp men ser att han hunnit till vinden.

Fru N. Jag sade ju genast att du inte skulle våga lägga hand på mig. Nu, när du har släpat upp mig här på vinden, där du inte har några vittnen . . . Försök att slå till! Du låter bli, hvafalls?

Herr N. (förlorar fattningen). Silvie, du gör mig galen. Sluta, jag ber dig!

Fru N. Han är blond!

Herr N. En gång! Två gånger!

Fru N. Han är blond, blond, blond!

Herr N. Tre gånger!

Fru N. Så blond som möjligt!

Herr N. (utom sig). Där har du en då . . .!

(Ger henne en örfil)

(Herr N. är förtviflad öfver sin råhet. Men skakningen har haft en välgörande verkan på hans hustrus nervösa tillstånd. Hon brister ut i tårar).

Herr N. (skamsen). Silvie, jag ber dig hundra gånger om förlåtelse för det . . .

Fru N. Nej, min älskade, det är jag som skall be dig om förlåtelse för det jag retat dig så . . . Jag hade orätt . . . Nu kommer jag i håg. Jag förvexlade Paul Ménier med madame Nielson, den berömda operasångerskan.

DALHEMS KYRKA PÅ GOTLAND.

Dalhems kyrka på Gotland, det ädlaste tämplet på den för sin rikedom på dylika minnen utmärkta ön, är ett kyrkligt konstminne, som förtjänar att bevaras och vårdas. Den lilla församlingen har med sin kyrkoherde J. Odin gjort stora ansträngningar för att få det af arkitekten och etsaren A. H. Hägg uppgjorda restaurationsförslaget genomfördt. Detta skulle kosta 20,000 kr., i hvilken summa emellertid trots ganska rika bidrag — bl. a. från h. m:t konungen — ännu fattas en del. Enligt kontrakt skall den inre restaureringen vara färdig den 1 nästa oktober. När den yttre skall börja, beror af allmänhetens välvilja.

Bland Gotlands nittio landskyrkor intager Dalhems tämpel en hedersplats. Det uppfördes omkring år 1200 i öfvergångsstil, med undantag af det i spetsbågstil uppförda tornet, som är 100 år yngre.

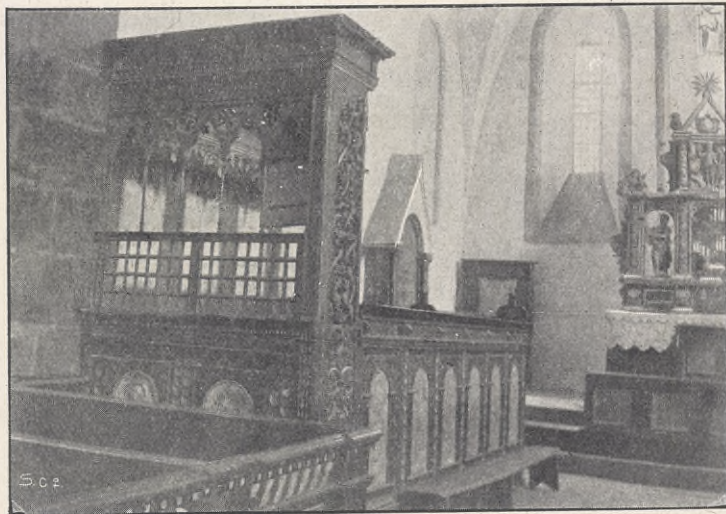
»Fäster man sig — skrifver en författare om denna kyrka, — vid det verkligt ståtliga och praktfulla, så torde alla enas därom, att någon skönare byggnad än Dalhems kyrka icke finnes på Gotland och kanske ej på hela Sveriges landsbygd. Det är endast medeltiden, som här ute i en aflägsen landsort förmått åstadkomma ett sådant mästerverk, för hvilket den fi-

Dalhems kyrka: Takmålning från 1300-talet.

Dalhems kyrka: Predikstolen.

Dalhems kyrka: Interiör af koret.

naste konstnärsuppfattning danat formen och den varmaste religiösa tro till uppoffring eldat de händer, som utfört arbetet.

»Till det yttre framträder hon redan på vederbörligt afstånd — beskådad till exempel från tornet å Jakobsbärg i Follingbo — såsom en drottning bland de andra, och vid ankomsten dit framträder hon bland ängar och trädgårdar i all sin prakt. Och hennes inre visar sig nu vara lika skönt. Hon har någorlunda undgått 1700-talets hvitmeningsbegär, som med kalk öfversmetade den vackraste marmorpelare, och hon har endast i en mindre betydande grad fallit offer för den moderna restaurationsmaken i godtköpsmanér. Hon har i allt väsentligt den gamla stämningen kvar, och det är med en nästan ostörd känsla af ödmjuk beundran, man lämnar detta Gotlands skönaste tämpel.»

EN POPULÄR SPORTSMAN.

I Göteborgs sportkretsar intager den man, hvars porträtt här återgifves, en framstående plats.

Detta ej mindre på grund af den insats, han under en lång följd af år gjort för den *sunda* sportens utveckling å snart sagdt alla områden, än på grund af personliga egenskaper. Grosshandlaren *Hugo Strömberg* har i öfver tjugo år varit en flitig idrottsman, som ägnat sig åt och utmärkt sig i alla idrottens grenar. I en tid, då sporten råkat in på de afvägar, dit det allmæra

Grosshandlare Hugo Strömberg.

tilltagande pristäfflingssystemet måste föra den, står denne sunde idrottsman som ett det bästa före-

döme och efterföljansvärdt exempel för våra unga sportsmän.

Hr Strömberg har hemburit en mängd in- och utländska utmärkelser för sportbragder af det slag, som icke kommer under rubriken »sportfäneri». Nu senast har Göteborgs Gymnastiksällskap, som hr S. tillhört i öfver tjugo år, tilldelat honom en vacker guldmedalj med tack och erkänsla för hvad han verkat till sällskapets och idrottens fromma.

FRÅN FÄSTLIGHETERNA I BERLIN.

Efter fotografier tagna för HVAR 8 DAG.

HVAR 8 DAG är i tillfälle här visa tvänne mycket lyckade bilder från de fästligheter som nyligen egt rum i Berlin med anledning af

tyske kronprinsens myndighetsförklaring, af hvilken orsak som bekant bl. a. Österrikes monark Frans Josef gästade kajsarstaden vid Spree.

FÄSTLIGHETERNA I BERLIN: Ofverborgmästare Kirschner hälsar kajsar Frans Josef framför den rikt smyckade Brandenburger Thor. Borgmästaren är omgifven af magistratens medlemmar, som bära guldkedjor om halsen. Kajsar Wilhelm sitter — i österrikisk uniform — till vänster om kajsar Frans Josef i vagnen.

FASTLIGHETERNA I BERLIN: Hedersparad framför »Neue Wache» och »Tyghuset». I förgrunden med front åt det kaiserliga ekipaget ses Första Lifgardet till fots i sin historiska un form. Vagnen eskorteras af *Garde du corps* i galauniform. Kåjsar Frans Josef är iförd gardesregementets »Kaiser Franz» uniform och kåjsar Wilhelm österrikisk.

DE VÄNTADE FINSKA STUDENTSÅNGARNE.

Studentsångare från Helsingfors ha bebådadt sin ankomst till Sverige. Den finska sångkören »Suomen Laulu» ämnar i slutet af maj och början af juni gifva konserter i Stockholm, Göteborg, Malmö, Gefle och Upsala.

»Suomen Laulu» omfattar i sin helhet ett 40-tal utvalda sångare, såväl nuvarande som f. d. medlemmar af Helsingfors studentkårs sångförening, däribland dennas bästa röster. Dirigent är magister H.

Klemetti, som ifråga om beherskning af röstresurserna och desamma inbördes afvägning och användning säges ha lyckats göra något enastående af sin kör. Äfven mycket fordringsfulla kritici ha erkänt, att densamma ifråga om precision, samsång och fin nyansering kan godt täfla med de bästa svenska sångare, ej minst i fråga om de höga och rena tenorerna.

Den finska studentsångkören M. M. (Muntra

Magister H. Klemetti.

Musikanter) har förut låtit höra sig i Sverige och mottagits med varm entusiasm. Naturligtvis kommer »Suomen Laulu» att hälsas ej mindre hjärtligt. Just i dessa dagar lyssnar svensken till »Suomis sång».

RAZZIAN I MALMBERGET.

Med illustrationer efter fotografier tagna för HVAR 8 DAG.

HVAR 8 DAG återgaf i sitt n:o 14 (dateradt 17 december 1899) en del intressanta bilder från Gellivare och bygandet af Ofotenbanan. I dag rifva vi ned kåkarne i Malmberget!

Det är ju naturligt, att i detta så hastigt upp-

19 april började denna »razzia» under ledning af polismyndigheten på platsen. Då »lynchades» sju stycken »kåkar», men det var endast ett förspel till den massrifning, som började en vecka senare, då bortåt ett trettiotal slika nästen jämnades med jorden. Naturligtvis ha innehafvarne af desamma — mästadels lönrögare, här bärande namn, heder och värdighet af »langare» — sökt att efter uppsägningen genom alla slags slingerbultar förhåla tiden, men deras försök ha varit förgäfvade. De ha länge nog trotsat lag och rätt och det summariska förfaringssätt, på hvilket myndigheterna gått till väga, är endast hvad »langarne» längesedan förtjänat.

Desse personer ha för öfrigt förtjänat så mycket på sin olaga handtering, att de förverkat all rätt till »medlidande».

Våra bilder från denna kåkrazzaia äro nog så talande. En visar »generallangaren» — observera rangen! — Vargs s. k. lya, en hans filial och en tredje rifningen hos »enkan Perssson», som här uppe tydligen varit en notabilitet. Det hela är nästan sorglustigt — det blir sorgligt när man tänker på

Rifningen hos enkan Persson.

vuxna och så folkrika gruvsamhälle förhållandena ej med detsamma kunde bli så ordnade, som önskvärdt vore. Gent emot alla de mer eller mindre »excentriska» element, som här samlats från hela landet stod själfva rättvisan till en början nästan maktlös. De oregelbundna förhållanden, som måste uppstå samtidigt med att en ort plötsligt blir samlingsplats för en mängd »provisoriska» nybyggare, äro omöjliga att förebygga och i det fallet får man taga det onda med det goda.

Nu är emellertid yxan satt till roten på allvar och det värsta onda — lönrögeriet — skall utrotas. Detta har ju så länge varit en riksbekant fläck på den norrländska kolonien, att från hela Sverige höjts indignerade klagomål öfver att något sådant i vårt land ännu kunde existera. Myndigheterna ha också, efter många gifna varningar och försök att i godo åstadkomma ordning, beslutat gripa till hårdhandskarne för att få slut på såväl detta som öfriga svåra missförhållanden uppe i Malmberget.

Man har därvid tillgripit det mest radikala medlet — att rifva ned de »kåkar», som tjänat till smygkrogar och varit tillhåll för lösa element. Den

att en mängd sprithandelsfirmor i det öfriga Sverige icke dragit sig för att vara leverantörer åt dessa langare. En firma har sålunda mot i postförskott till olika i Malmberget boende afnämare sända »fullmakter» endast under fjolåret levererat spirituosa till ett belopp af öfver 40,000 kr. Myndigheterna ha härvidlag beslutat åtala resp. försäljare för brott mot den s. k. bränvinsförordningen.

»Generallangaren» Vargs lya.

»Generallangären» Vargs filial.

Det är ju att hoppas, att alla dessa åtgärder skola visa sig effektiva för återställande af den allmänna ordningen i Malmberget. Vårt Norrland och våra gömda rikedomar däruppe må vara vår stolthet, icke en mörk punkt, som ej tål dagens ljus. »Det mörkaste Norrland» försvinne för civilisationens norrsken!

Naturligtvis har Malmberget alla förutsättningar att liksom andra delar af det öfversta Norrland bli en punkt, öfver hvilken turistströmmen kommer att dragas när ett ordnadt samhälle här kommit till stånd. Och det finnes ju alla skäl vänta att detta ej skall dröja så länge, sedan nu civilisationsarbetet börjat på allvar i och med lönkrogarnes jämnande med jorden.

EN SKOLBARNSBESPISNING.

Nedanstående ögonblicksfotografi är tagen vid sällskapet T. N. J:s i Lidköping högtidsdag. Detta sällskap, hvaraf dotterloger finnas i Ystad och Nyköping, har som så många andra »nytta och nöje» till sitt mål. I olikhet däremot med flera andra sällskap sätter T. N. J. nyttan i främsta rummet.

På högtidsdagen bespisas flere hundratal fattiga och beklädes ett antal skolbarn, som gjort sig däraf förtjänta, hvarjämte sällskapet årligen utdelar pänningebelopp åt äldre behöfvande.

Vidstående bild är tagen å sällskapets senaste högtidsdag, då de 29 skolbarnen bespisas, före den utdelning af kläder m. m. som sedan äger rum. Därvid håller ordens stormästare till barnen ett tal uppmanande dem till flit och arbete. Så gå de små hem med glädjestrålände ögon, med goda varma kläder och barnasjälen värmd af en kärlek hvaraf minnet sent förbleknar.

Ty kommen ihåg, att barnasjälen är som vax och främst mottaglig för de goda intrycken. »Och»,

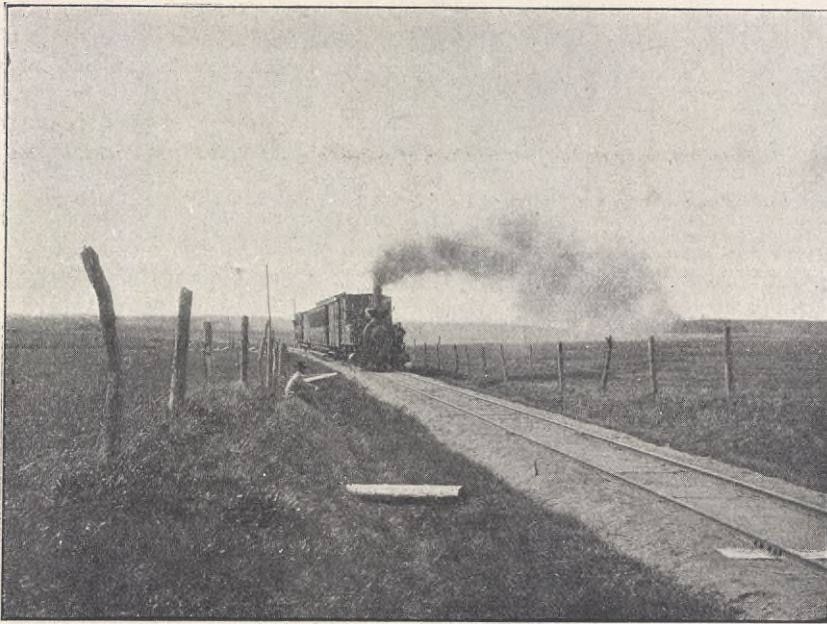

Foto. W. Lindhe, Lidköping.

Från sällskapet T. N. J:s högtidsdag.

säger mästaren, »det goda I hafven gjort en af dessa minsta mina bröder, det hafven I ock gjort mig!»

Herr E. Söderpalm, Skara.

»Tåg.»

Här ses trenne ögonblicksbilder från vår tredje amatörfotografstävlingen, hvilka erhållit ett väl förtjänt hedersomnämmande.

Den första visar ett tåg i en blink uppsnappadt så väl, att man ej kan tro annat än att det står stilla, då det själfva verke rullar undan med fart och rusar rakt in i — kameran, från hvilken hr E. Söderpalm i Skara sedan gjort Eder och oss det nöjet att släppa ut det. — — —

»Sjung om studentens lyckliga dag», ljuder oss till mötes från hr Mörks i Örebro ljusa vårbild. Det är de nyblifna studenterna som under anhörigas och vänners jubel tåga från skolan. Från skolan — ut i lifvet.

Herr F. Mork, Örebro.

Efter studentexamen.

Herr C. Virgin, Stockholm.

Spårvagnshästar.

Ej finnes för ynglingen en dag så solljus som denna, när han sätter den hvita mössan på sitt hufvud. Den glömmes aldrig, om ock lifvet och verkligheten sedan ej motsvarat ungdomsdrömmarne. — — —

Den tredje fotografien visar en spårvagnhäst, hvars intresse för sitt arbete nått en »stegring», vittnande om en liflighet som man i allmänhet ej tilltror dessa djur! Men äfven en spårvagnshäst skulle ibland kunna tycka det vara trefligt att få »skena öfver skacklarna». Lika opassande som slikt emellertid är för en häst med detta yrkê, lika passande var tillfället för hr Virgin i Stockholm att rikta in fålen i kameran och därmed rikta vår amatörfotografisamling med ett värdefullt bidrag!

GULDTÖRSTENS OFFER.

Af S. H. MERRIMAN.

Öfversättning för Hvar 8 Dag.

I hvarje nummer lämnas ett kort sammandrag af följetongens innehåll allt ifrån dess början.

I första kapitlet omtalas professor von Holzens i Haag besök hos en döende, af hvilken han koper för tusen gulden ett dyrbart recept. När den sjuke dragit sin sista suck, stoppar professorn pengarna tillbaka i sin plånbok. I andra kapitlet sammanträffa den från Indien som segrande hjälte återvändande major White och en gammal bekant till honom, Tony Cornish, en modärn man ur societeten. De följas åt till den senares onkel, lord Ferriby, där de finna husets unga dotter, miss Joan, strängt upptagen med arbete för ett välgörenhetsföretag till framma för manufakturistbråden. Miss Joan omtalar lordens senaste välgörenhetsprojekt, en stor internationell affär med mål att lindra malgamitarbetarnes svåra lott. Vid en »at home», hos Ferribys framlägger lorden i tredje kapitlet sin plan. Som medlemmar af direktionen antagas med acklamation lorden, Tony Cornish, major White, upphofsmanen till projektet mr Percy Roden och professor von Holzen.

I fjärde kapitlet gör en enka mrs Vansittart i det gamla diplomathotellet »Vieux Doelen» i Haag bekantskap med mr Percy Roden, för hvars projekt hon visar sig lifligt intresserad. Detsamma går ut på att samla alla malgamitarbetare och bygga en fabrik åt dem, i afsikt att förse hela världen med malgamit, ett för papperstillverknigen oumbärligt ämne. Fabriken skall förläggas till dynera i Holland.

Femte kapitlet beskriver malgamitarbetarnes ankomst dit med Cornish som vägvisare. Cornish sammanträffar här med Roden och båda företaga en inspektion af fabriken och bostäderna. De förvisa inrättningen för en mängd inbjudna tidningsmän, hvarpå Cornish följer med hem till Roden, där de mottagas af dennes syster.

I sjunde kapitlet läses en interiör af malgamitkontoret i London, där Cornish och lorden sköta »affärerna». Där afhållas äfven små soiréer, vid hvilka en ung mr Rupert Dalkyn och en enkefru, mrs Courteville, voro bland de mera aktiva gästerna.

Efter ett sammanträffande mellan miss Roden och mrs Vansittart i dennas hem följer en scen från malgamitkolonien. Roden och Holzen äro närvarande vid en malgamitarbetares dödsbädd.

I nionde kapitlet mötas hos mrs Vansittart miss Roden samt herr Cornish, Roden och von Holzen. Därpå vidtager ett direktionssammanträde för malgamitbolaget med lord Ferriby som ordförande. Man beslutar sätta företaget på aktier, hvaraf hvarje arbetare får en. — Cornish och mrs Vansittart sammanträffa på en morgonpromenad i Haag, hvarvid hon slugt försöker utleta hans hjärtas hemlighet. — Därpå träffa vi Cornish på besök hos en rik City-man, mr Wade, på dennes landställe. Hans dotter Marguerite har hämtat Cornish vid stationen. Mr Wade erbjuder Cornish sin dotters hand, men denne säger nej, hvarpå mr Wade börjar en skarp kritik af malgamitföretaget, hvilket han afslöjar som ren affärssvindel och tillråder Cornish att alldeles lämna. Denne meddelar sig med major White och de söka öfvertala lord Ferriby att ge det hela på båten, men förgäves.

Därpå uppvakta en komité af pappersfabrikanter lorden och yrka på nedläggandet af malgamitaffären — allt lika förgäves. Mrs Vansittart och mr Roden sammanträffa på en morgonridt i Haag. Han förlodes af sin kärlek att låta henne följa med inom malgamitverksområdet. Holzen kommer emellertid dem till mötes och förhindrar på föregifna skäl, att mrs Vansittart — som har att hamnas sin mans död på Holzen — får den önskade inblicken i förhållandena vid fabriken.

Cornish kommer på ett kafé i Haag i samspråk med ett par malgamitarbetare, som afslöja en del detaljer från verken. Den ene gör han ett erbjudande att skaffa honom en bättre ställning, men anbudet afböjes. Cornish passar på att möta Dorothy Roden i afsikt att tala om malgamitaffären och hennes bror, men börjar med en kärleksförklaring. Slutet blir hennes jaord, hvarpå Cornish begifver sig till malgamitkontoret för att där afslöja von Holzen i Rodens närvaro. Här begär han att få veta hur malgamitstillverknigen tillgår. Roden lämnar honom ensam med Holzen, som under föregifvande af att vilja visa experimentet hämtar in en mängd kärl, innehållande giftiga gaser. Han ställer omärkligt om, att gaserna kunna strömma ut, och skyndar sin väg efter att ha låst dörren, lämnande Cornish att förgiftas i det tränga rummet. Denne lyckas emellertid behålla medvetandet och rädda sig undan Holzens hämnd.

Vid ett sammanträffande kort därpå med mrs Vansittart får han veta att hon har uppgjort en plan mot Holzen i afsikt att åtkomma malgamitreceptet. Det förvaras i kontorets kassakista, till hvilken hon skaffat sig en nyckel. Just som hon fått fatt i det värdefulla papperet, öfverraskas hon af Holzen. En kort brotning uppstår, och hon måste återlämna papperet. De samtala om Holzen. Mrs Vansittart och miss Roden upptäcka, att H. gjort en komplott mot Cornish. De tillskrifva major White, som skyndar till dem från England. Malgamitarbetarnes öfverfall mot Cornish misslyckas, tack vare White's vaksamhet och Cornish's sinnessnärvaro. Majoren sammanträffar dagen därpå på hotellet med Marguerite Wade, bankirens dotter, och mr Wade själf, som anländt till Haag för malgamitaffärens skull. På väg till besök hos miss Roden stöter hon i »skogen» på Holzen — hennes lärare i kemi i pensionen i Tyskland. Han håller på att lära sig malgamitreceptet utantill.

I nästa kapitel inträffar lord Ferriby i Haag för malgamitaffärens skull. Roden återkommer samtidigt från en affärsresa till Utrecht. Han får ett besök af Holzen, som lärt sig malgamitreceptet utantill och nu i miss Rodens närvaro bränner upp detsamma. Sedan han gått, ber miss R. brodern att upphöra med malgamitaffären såsom varande svindel. Han vägrar och förebär som skäl att han måste bli rik för att kunna gifta sig med mrs Vansittart.

Mr Wade, Cornish och major White göra därpå ett besök i fabriken för att taga del af böckerna.

(Forts. från n:o 33).

»Mitt namn är Wade», svarade bankiren själf karaktäristiskt nog.

Rodens ansikte bytte genast om uttryck, och han betraktade den framstående affärsmanen med lifligt intresse.

»Jag för min del har ingenting däremot», sade han efter ett ögonblicks tvekan, »om Holzen tillåter». »Jag skall gå och fråga honom».

Mr Wade gaf noga akt på Roden, då denne gick tvärs öfver gården till fabriken.

»Inte precis den person, jag väntat mig», anmärkte han, »men hans hufvud har rätta formen för att vara en sifferkarls. Han är nog förståndig att inse, att han ej gärna kan säga nej, och håller god min i elakt spel».

Om några minuter kom Holzen ensam ut från fabriken och gick emot dem. Han bugade sig artigt men räckte ej handen. Han hade ej sett Cornish sedan den afton, då han erbjöd sig att i dennes närvaro göra malgamit och då experimentet tog en så lifsfarlig vändning. Han såg på honom nu, och Cornish mötte hans blick med ett underligt leende. Den tanke slog genast Holzen

— och den lästes i hans ansikte — att Roden begått ett fatalt misstag, då han drog in en person som Tony Cornish i malgamitaffären.

Holzen bjöd herrarne stiga in i kontoret. »Det är litet», sade han leende, »men vi få nog rum».

Han satte fram stolar och bjöd särskildt en åt Cornish med en viss sträf vördnad. Han hade tydligen gissat sig till deras sista sammanträffande i detta samma kontor liksom genom en tyst öfverenskommelse var en hemlighet dem emellan. För vissa personer ligger det rent af en njutning i en dylik antagonism, och de respektera en stark motståndare — höjdpunkten nådde kanske i detta afseende den sachsiske riddare, som önskade blifva grafsatt i samma kapell som hans dödsfiende på det att de skulle vara tvungna att åter råkas på uppståndelsens dag.

Holzen tycktes känna någonting liknande i afseende på Cornish. Han bjöd honom den bästa platsen vid bordet. Roden tog fram sina böcker från en kassakista — väldiga liggare, bundna i grönt skinn, långa och smala kassaböcker samt journaler i klotband. Han uppgaf deras olika

innehåll, allt eftersom han lade upp dem på bordet framför mr Wade. Major White såg på de stora folianterna under högtidlig och vördnadfull tystnad. Mr Wade hade tagit fram ett blyerstift af guld, hvilket han höll på att skrufva i ordning. Han kastade en belåten blick på de tillslutna böckerna — liksom en anförare mönstrar fiendens stridsfärdiga skvadroner.

»Det faller af sig själf, att denna granskning sker i strängaste förtroende?» sade Holzen. »Uteslutande till herrarnes egen upplysning och på inga villkor för allmänheten. Det är fråga om en yrkeshemlighet.»

»Naturligtvis», svarade Cornish till hvilken frågan hade ställts.

»Vi lita således på herrarnes hedersord.»

Cornish såg upp och mötte professors allvarliga blick.

»Ja», sade han.

Roden som nu tömt kassakistan på dess innehåll lutade sig mot spiselkanten och betraktade de personer, som sutto omkring bordet — isynnerhet mr Wade. Han höll händerna i fickorna under det ett likgiltigt leende lekte på hans läppar. Han var ännu utan rock, och de rena och väl hållna böckerna skvallrade om att han alltid arbetade i skjortärmarna, hvarför han inte behöfde ursäktas sig.

Mr Wade tog de stora liggarna, öppnade dem, bläddrade i dem och lade undan dem den ena efter den andra. Då tycktes Roden erinra sig något. Han gick till en låda och framtog en bunt omsorgsfullt hopvikta papper sammanhållna af kautschuksringar. Han lösgjorde det öfversta och lade det på bordet framför mr Wade.

»Balansöfverslag för den 31 mars», sade han.

Mr Wade såg uppför och nedför de tätskrifna sifferkolumnerna, hvilka sågo ut som en koppars ticksplatta — en häpnadsväckande massa siffror. Summorna i slutkolumnen stego till sexsiffriga tal. Bankiren vek ihop papperet och lade det åt sidan. Därpå vände han sig till de smala kassaböckerna, hvilka han tittade i som hastigast. Journalerna lade han undan utan att öppna dem. Han handskades med böckerna med ett slags skicklighet, som visade att han förstod, huru man borde lyfta dem med minsta ansträngning samt huru man bäst skulle öppna och lägga ihop dem samt vända på deras styfva blad. Den väldiga massan siffror tycktes på intet sätt afskräcka honom. Till sist vände han sig till en mindre, igenläst bok, till hvilken nyckeln var fäst vid Rodens urkedja, hvarför denne kom fram och öppnade låset. Mr Wade genomsåg registret i början af boken, fann ett visst konto och slog upp detsamm. Vid åsynen af dess siffra höjde han på ögonbrynen och såg på Roden.

»Hm!» utropade han med dämpad röst. Han hade kommit dit han ville — hade lyckats nå till själfva hjärtat i alla dessa väldiga böcker. Alla närvarande hade blicken fäst på hans lugna, skarp-sinniga gamla ansikte. Han studerade böckerna ännu en stund och tog därpå ett ark papper från skrifbordet. Han funderade ett par minuter, under det han satt och tankfullt sköt den rörliga delen af sitt guldstift upp och ned. Därpå upptecknade han ett antal siffror på pappersarket, hvilket han räckte åt Cornish. Sedan tillsöt han med en smäll den sist genomsedda boken. Revisionen af malgamiträkenskaperna var avslutad.

»Ett beundransvärdt bokföringsarbete utaf en ensam person», sade han till Roden.

Cornish höll på att studera det papper, bankiren lämnat honom. Tillvägagäendet tycktes vara på förhand aftalat, ty intet ord växlades. Ingen öfverläggning å någöndera hållet ägde rum. Slutligen vek Cornish ihop papperet och ref det i bitar, i noggrann öfverenstämmelse med Holzens villkor. Mr Wade lutade sig tillbaka i stolen och lekte tankspridd med sitt guldstift. Cornish såg på honom ett ögonblick och sade sedan, vändande sig till Holzen:

»Vi hafva kommit hit i afsikt att göra er ett sista förslag — att framställa vårt ultimatum. Med andra ord vi vilja ej dölja för er, att vi äro angelägna att undvika all offentlighet och all skandal. Men om ni drifva oss därtill, skola vi utan tvekan utsätta oss för bådadera för att stänga fabriken. Vi vilja ej att malgamitaffären i sin egenskap af välgörenhetssak skall dragas i smutsen, emedan den då oundvikligen kommer att draga andra barmhärtighetsföretag med sig. Dessutom äro vissa personer inblandade i denna affär, hvilkas namn vi ogärna vilja se i den billiga demokratprässen. Vi äro fullt medvetna om svagheten i vår ställning.»

»Och vi äro fullt medvetna om styrkan i vår», yttrade Holzen lugnt.

»Ja. Vi veta äfven det. Ni ha hittills vetat att skickligt lotsa er fram under skydd af internationella lagar. Lagligen skulle detta erbjuda vissa svårigheter att komma åt eder, men det är likväl icke omöjligt. Finansiellt—» han tystnade och såg på mr Wade.

»I finansiellt afseende», sade bankiren utan att lyfta ögonen från stiftet, »skola vi i längden ovilkorligen störta er, fast böckerna äro fullkomligt i ordning.»

Roden log, och tvinnade mustascherna med sina långa hvita fingrar.

»Af de siffror, mr Wade delgifvit mig», fortsatte Cornish »ser jag, att kolossala summor ligga obrukade, en vinst så oerhörd, att det är bäst ej nämna dess belopp ens oss emellan. Det finns i dag — eller det fanns åtminstone i går — två hundra nittiotvå malgamitarbetare i arbete.»

Holzen gjorde en ofrivillig rörelse, och Cornish såg på honom tvärs öfver bokhögen.

»Ja», sade han, »jag vet det, jag känner äfven antalet dödsfall. Kanhända ni ej hållit räkning på dem, men det har jag. Af de siffror, mr Wade meddelat mig, ser jag, att vi hafva tillräckligt att gifva hvar och en af dessa två hundra nittio två män och deras familjer en lifstids pension på två tusen kronor om året. Med den summa, jag ämnar föreslå att vi afdraga från vinsten, kunna vi äfven draga försorg om änkorna och de faderlösa. Sedan återstår i och för sig två stora förmögenheter om — låt oss säga — sextio å sjuttio tusen kronor om året hvardera. Vill ni och mr Roden mottaga denna summa och dela den efter godtfinnande samt öfverlämna fabriken åt mig? Vi bedja er taga alltsammans — utan vidare — och försvinna.»

»Och lord Ferriby?» framkastade Holzen.

Major White gjorde en häftig rörelse, men Cornish lade snabbt sin hand på soldatens arm.

»Jag sköter lord Ferriby. Hvad är ert svar?»

»Nej», svarade Holzen ögonblickligen, som om han länge vetat, hvilket deras ultimatum skulle blifva.

Cornish vände sig frågande till Roden. Hans blick bönföll denne om ett samtycke.

»Nej», blef svaret.

Mr Wade tog fram sitt stora guldur och såg på det.

»I så fall», sade han lugnt, »ha vi ingen anledning att längre uppehålla herrarne».

TJUGOSJUNDE KAPITLET.

Affärer.

»Ni anser således, min käre White, att man ej gärna kan neka att mottaga dessa — hm — personer?»

»Icke», svarade major White, på hvars starka arm lord Ferriby hvilade sin hand under en högtidlig promenad under träden, som kanta Vyvern — denna Haags egendomliga gamla fiskdam — icke utan risk att bli kallad en förb . . . svindlare».

Ty majoren var beklagligtvis en rättfram man, som icke sade mycket, men hvad han sade var kraftigt. Lord Ferribys vänskapliga grepp om hans arm slappnade märkbart. Man måste visserligen, så reflekterade lorden, vara beredd på att möta obehagligheter för den goda sakens skull, men det finns ord, som en pär icke kan höra, och major White hade begagnat ett af dessa ord.

»Allmänna meningen», anmärkte majoren efter några minuters djupt begrundande, »är en svår sak att komma till rätta med — ty man kan ej smörja upp hela allmänheten».

»Det erkännes vara svårt», sade lorden, aflosande en af sina älsklingsgrodor från talarestolen, »att förmå allmänheten att bilda sig en fullt korrekt uppfattning, eller hvad man anser vara en korrekt uppfattning».

»I synnerhet i fråga om en själf», tillade majoren och stirrade tvärs öfver vattnet till Binnenhof på sitt vanliga intetsägande sätt.

Sedan vände de och promenerade tillbaka under trädens djupa skugga. Detta samtal samt hela den högtidliga promenaden hade förorsakats af ett bref, som lorden på morgonen erhållit med en bjudning att bevista ett möte af pappersfabrikanter jämte andra i malgamithandeln intresserade personer för att öfverlägga om den s. k. välgörenhetsföreningen Malgamitbolagets verkliga ställning samt om rådigheten af att vidtagna lagliga åtgärder för att stänga fabriksanläggningen på dynerna. Mötet skulle hållas i Hôtel des Indes klockan tre e. m. och inbjudarne antyde ganska öppet, att mötets beslut skulle blifva af afgörande natur. Detta bref ingaf lord Ferriby en obestämd känsla af obehag. Hans ställning var tämligen isolerad. En viss kyla hade under någon tid förefunnits i förhållandet mellan honom och hans brorson Tony Cornish. Mot mr Wade kände lord Ferriby sig litet misstrogen. (Forts.)

GÖRAN FREDRIK GÖRANSSON. †

Strax innan HVAR 8 DAG lägges i präss, ingår underrättelsen att chefen för Sandvikens stora stål- och järnetablissemant grosshandlaren och konsuln Göran Fredrik Göransson gått ur tiden den 12 dennes, i den höga åldern af 81 år.

Konsul Göransson var en af vårt lands stormän inom industriens område och har gjort sig ett berömdt namn genom sin förbättring af bessemermetoden. Det var 1858, som han kom engelsmannen Bessemer, hvilkens försök ej lyckats väl, till hjälp med göt af svensk tillverkning och bevisade, att denna produkt var god och användbar.

För den nya metodens införande i stort bildades 1862 Högbo stål- och järnverksaktiebolag med G. till disponent, och för samma ändamål anlades Sandvikens masugn och bessemerverk. Efter detta bolag, som 1866 gjorde konkurs, bildades 1868 Sandvikens järnverksaktiebolag, hvarest G. som ledare fått se sina långvariga sträfvanden krönta med framgång och hvilket vetat att mer och mer häfva sitt anseende som det förnämsta bessemerverket och ett af de största järnbruken i riket. Det föder nu en arbetarebefolkning af flere tusen personer. 1865 erhöi G. Järnkontorets stora guldmedalj såsom ett vedermåle af hans förtjänster om den svenska stålindustriens utveckling.

Å Sandviken hade G. glädjen såsom lycklig vägbrytare den 18 juli 1881 fira silfverbröllop med sin lifsgärning. Där har han ock sedan med segrarens tillfredsställelse kunnat blicka tillbaka på öfvervunna motgångar. Då G. den 20 januari 1899 fylde 80 år, fick han röna snart sagdt otaliga bevis på sina underlydandes tillgifvenhet och vördnad samt industrimäns, affärsmäns och vänners erkännande och aktning. Slutligen må antecknas att

Göransson nyligen erhållit kallelse att nu i maj vid Upsala universitet bli promoverad som hedersdoktor.

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

L. SKOTTSSBERG

En svensk Kinafarare och hans unga brud.

Bland de fartygsbefälhafvare hvilka befära Kinas kust är svensken kapten *Gabriel Fröberg* en af de mest kända och mest populära. Kapten F. har i 18 år rest på Kinakusten. Öfverallt, från Hongkong upp till Tientsin, är »Öld Fröberg» bekant och gärna sedd.

Kapten Fröberg har efter en tids vistelse i hemlandet i dagarne återvänt ut för att taga befälet å ångaren »Hsich-Ho», tillhörande »China Mutual Steam Navigation Co». Men han reser nu icke ensam, utan följes

af sin unga brud, född Ida Elisabeth Sturch, liksom kapten F. bördig från Stigtomta i Södermanland. Nu skola de därute i Kina skapa sitt hem, dit anhörigas och vänners lyckönskningar följa det älskvärda paret.

Det vore önskligt, att en merkantil erfarenhet som den, hvilken kapten F. under dessa år förvärfvat sig ute i fjärran Östern, kunde användas i *svensk* tjänst för sjöfarten på Kinakusten. Det är sådana praktiskt affärsförfarna män som vore de svenska intressena till stor nytta.

Vår nyaste senator.

Till frih. Gustaf Åkerhielms efterträdare i Första kammaren har Stockholms läns landsting valt disponenten på Hargs bruk i Roslagen friherre *Carl Joachim Beck-Friis*.

Frih. Beck-Friis är född den 24 maj 1856 och son af framl. hofmarskalken J. Beck-Friis, hvilken på sin tid efter hvart annat var medlem af Riksdagens båda kamrar. Den nyvalde senatorns politiska ståndpunkt betecknas som högervänlig och mycket protektionistisk. Sedan 1885 är han disponent för Hargs

bruk samt därjämte för Dannemora grufvor. Dessutom innehar frih. B. platsen som verkställande direktör och ordförande i Dannemora—Hargs järnväg.

Af allt att döma är det med en praktiskt förfaren, arbetsam och energisk man vår första kammare riktats i och med invalet af frih. C. J. Beck-Friis.

C. J. Lindeberg †

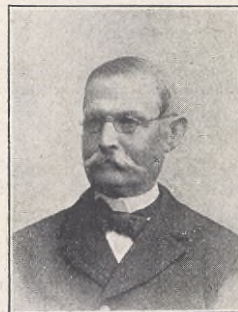
Natten till den 4 dennes afsomnade i Alingsås f. lektorn vid Göteborgs latinläroverk fil. jubeldoktorn Carl Johan Lindeberg, 85 år gammal.

Med honom bortgick en i sin krafts dagar nitisk och duglig lärare, känd och afhållen af flere generationer vid det läroverk han tillhört. Hans ämnen voro naturvetenskap och matematik, i det förra var han särskildt specialist och botaniken var ända långt in på sena ålderdomen lektor Lindebergs älsklingsstudium.

L. var född i Grenna 1815. Han blef 1837 student i Upsala och promoverades 1848 till filosofie doktor. Åren 1849—1853 förestod L. lektoratet i matematik vid Göteborgs gymnasium och

1859 utnämndes han till lektor i naturvetenskap, vid Göteborgs högre elementarläroverk, från hvilken tjänst han 1889 tog afsked. Sedan dess var han bosatt i Alingsås.

L. var medlem af flere in- och utländska lärda naturveten-

skapliga sällskap, samt har äfven varit en ganska flitig författare å sitt område.

Af kolleger och forna lärjungar sörjes den gamle omtyckte lektorn uppriktigt. Under hans något sträfvä yta funnos ett godt hjärta och en humoristisk åder, som ej minst bidrog att öka sympatierna för honom.

Olof Perslow. †

Den 5 maj afled i Köpenhamn handlanden Olof Perslow från Malmö, innehafvare af en af stadens största manufakturaffärer. Denna affär hade han själf upparbetat och under årens lopp utvecklats till betydligt omfång. En tilltagande sjuklighet tvang honom emellertid att de senaste åren hålla sig borta från densamma.

P. var en sympatisk, redbar, välvillig och hjälpsam person. När det gällde att lindra nöd eller insamling för annat välgörande ändamål var han den förste att gifva.

De planer han länge hyst att vid Stortorget i Malmö på af honom inköpt tomt och gård grunda ett etablissement i verklig storslottsstil kommo icke till utförande, men han har i sitt testamente sörjt för desammars realiserande. Hans fastighet har nämligen bl. a. donerats till staden med vilkor, att denna förbinder sig att å tomtens uppföra en ny förstklassig byggnad, hufvudsakligen afsedd för affärslokaler.

Tredjedelen af afkastningen af nämnda fastighet skall tillfalla åtta af stadens välgörenhetsinrättningar. Äfven de öfriga testamentariska bestämmelserna som P. gjort vittnade om den hädangångnes goda hjärtelag. Länge skall han lefva i älskadt minne.

Alfred Bexell s:or †

Den 3 maj afled den i vida kretsar kände godsägaren, förre riksdagsmannen Alfred Bexell i Varberg, efter att dagen förut ha träffats af hjärtslag.

B. var född 1831 och tillhörde den gamla Bexellska släkten, som gifvit Hallands län så många förtjente män. Fadern var prost i Harplinge, men sonen Alfred egnade sig, efter att en kort tid hafva varit militär, åt jordbruket, på hvilket område han blef en framstående man. Större delen af hans privata verksamhet egnades åt skötsel af Thorstorp jemte hans öfriga egendommar.

Bexells egentliga lifsgärning faller emellertid inom det politiska och kommunala området. Landstingsman från institutionens början, har han äfven tillhört riksdagens båda kamrar, den första mellan 1884—89 och den andra mellan 1889—94. Desutom har han innehaft en mängd komité- och andra förtroendeuppdrag, såsom t. ex. ledamotskapet i lasarettsdirektionen, inskrifningsrevisionen etc. Äfven i sin hemorts kommunala lif var han mycket anlitad.

I riksdagen gjorde han sig känd såsom ifrig tullvän, men på samma gång var han frisinad i alla andra afseenden. Den allmänna rösträtten hade i honom en ifrig förespråkare och i fråga om social lagstiftning stod han bland yttersta vänsterns män. Under sin riksdagstid var han en gärna sedd gäst hos konung Oscar, som satte stort värde på den varmhjärtade och frispråkige Hallandsrepresentanten.

Det mest utmärkande draget hos B. var hans sjelfständighetskänsla och motvilja mot allt hvad tvång heter. Ett bevis bland många på hans frihetskänsla är hans behjertade ingripande i den bekanta Tufva-historien.

I hela B:s stundom bizarra uppträdande såg man hedersmannen med det goda hjärtat och den storslagna frikostigheten. Han var en originell person.

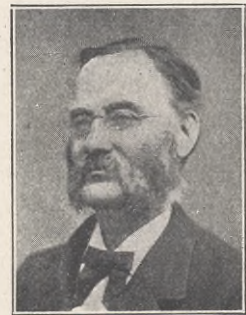
Men han var en *personlighet*, för hvars minne vid hans bortgång alla partier gjort honnör.

E. E. Ehrenholm †

Den 3 maj afled f. d. postkontrollören i Stockholm Erik Emanuel Ehrenholm uti en ålder af nära 70 år.

Ehrenholm, som var född 1830 i Hvarfs socken i Skaraborgs län, hade en lång och hedrande posttjänstemannaverksamhet bakom sig. Han blef 1859 e. o. postexpeditör, 1861 postexpeditör och tjänstgjorde såsom sådan i Hamburg. Följande år blef han postkontrollör i Helsingborg och 1865 i Malmö. Under åren 1865—1882 tjänstgjorde han såsom postinspektör i södra distriktet. År 1872 blef Ehrenholm postinspektör i Kristianstad och 1875 kontrollör i Stockholm, från hvilken tjänst han tog afsked 1896.

Ehrenholm var anedd som en skicklig posttjänsteman och erhöll äfven flera offentliga uppdrag. Sålunda deltog ha

i öfverläggningarna om ett förslag till allmän poststadga samt var ledamot af 1873 års komité angående utarbetande af fullständigt tjänstgöringsreglemente för postanstalterna och vid dem anställd personal. År 1877 utgaf Ehrenholm »Samling af gällande postförfattningar» omfattande tiden 1871—1877.

I de närmastes sorg deltaga många kolleger och andra vänner till den redbare och välvillige tjänstemannen.